

دامنی گل

گل چینی از آثار

نویسندگان و شاعران پارسی گوی ایران

www.ketab.ir

به اهتمام

اژدر کرمی

دبیر دبیرستان های تهران،

کرج، شاهین دژ

سرشناسه : کرمی، اژدر، ۱۳۲۵
 عنوان و نام پدیدآور : دامنی گل: گلچینی از آثار نویسندگان و شاعران پارسی گوی ایران /
 به اهتمام اژدر کرمی
 مشخصات نشر : تهران: آفتاب اندیشه، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری : ۲۲۷ ص.
 شابک : 978-622-7381-31-3
 وضعیت فهرست نویسی: فیپا
 موضوع : شعر فارسی، مجموعه‌ها
 موضوع : Persian poetry - - collections :
 رده‌بندی کنگره : PIR۴۱۹۰ :
 رده‌بندی دیویی : ۸۴۱/۶۲۰۸ :
 شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۴۳۷۷۶

www.ketab.ir

دامنی گل، گلچینی از آثار نویسندگان و شاعران پارسی گوی ایران
 به اهتمام اژدر کرمی
 ناشر: آفتاب اندیشه
 طرح جلد: حمید فریدی
 چاپ اول: ۱۴۰۰
 چاپ و صحافی: کتیبه ۰۹۱۲۳۳۴۸۸۵۸
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۸۱-۳۱-۳
 قیمت: ۸۵۰۰۰۰ ریال

فهرست

۷	مقدمه
۱۱	«گل مهتاب»
۱۲	«ققنوس»
۲۰	«سخن راست»
۲۱	«عشق وطن»
۲۳	«غزل»
۲۴	«افسانه شیرین»
۲۵	«ای مرغ سحر»
۲۶	«شب»
۲۷	«آلف حق»
۳۲	«مست و هوشیار»
۳۳	«توشه پز مردگی»
۳۴	«احتر چرخ ادب»
۳۶	«نوزیبه»
۴۱	«آفتاب می شود»
۴۳	«آن روزها»
۴۷	«اخصاص الحیون»
۵۱	«پرنده اسیر»
۵۳	«عید خون»
۵۴	«گل پشت و رو ندارد»
۵۵	«حالا چیر؟»
۵۶	«سفر به خیر»
۵۷	«یک دامن گل»
۵۸	«آشیانه تهی»
۵۸	«حدیث جوانی»
۵۹	«نعمه حسرت»
۶۱	«آرزوی دیدار»
۶۲	«شراب نور»
۶۳	«ایا تا گل برفشانیم»
۶۴	«گفتم غم تو دارم»

۶۵. «شادی دُر»
۶۶. «شور مستی»
۶۷. «شوق عشق»
۶۸. «سیر صریق»
۶۸. «هوای میکده»
۶۹. «صبح ظفر»
۷۰. «کوی می فروشان»
۷۱. «دختر ترسا»
۷۳. «دختر ترسا» (تضمین شهریار)
۷۵. «کاسه مجنون»
۷۶. «کاسه مجنون» (تضمین شهریار)
۷۸. «زلف سخن»
۷۹. «هدیه حافظ»
۸۱. «منزل جانان»
۸۲. «خاقانی»
۸۷. «در وصف خزان و مدح سلطان مسعود غزنوی»
۹۶. «آب»
۹۸. صمد بهرنگ - درباره حماسه‌ی کوراوغلو
۱۱۰. «منوچهری» - «دیوان اشعار - قصاید و قطعات»
۱۱۶. «رودکی» - «ابو عبدالله جعفر بن محمد»
۱۱۶. «شادزی»
۱۱۷. «ایلی سخت»
۱۱۷. «ترانه‌ها»
۱۱۹. «فردوسی» - «ابوالقاسم منصور بن حسن»
۱۱۹. «رستم»
۱۲۰. «کشتن رستم مهراب زانجام»
۱۲۲. «ناصر خسرو»
۱۲۲. «کدوبن»
۱۲۳. «کوشش برای موفقیت»
۱۲۸. «صائب»

- ۱۲۸ «همت پیر»
- ۱۲۹ «خواب‌گران»
- ۱۳۰ «عالم بی خبری»
- ۱۳۰ «زیانکار»
- ۱۳۲ «شیخ بهایی»
- ۱۳۳ «غم هجران»
- ۱۳۴ «سرو قیاموش»
- ۱۳۴ «عاشق شوریده»
- ۱۳۵ «لامکان است خدا»
- ۱۳۷ «شیخ اجل سعدی»
- ۱۳۸ «شرح بوستان»
- ۱۴۳ «حکایت»
- ۱۴۴ «حکایت»
- ۱۴۵ «حکایت»
- ۱۴۷ «حکایت»
- ۱۴۹ «حکایت»
- ۱۵۰ «حکایت»
- ۱۵۱ «حکایت»
- ۱۵۳ «گلستان»
- ۱۵۷ «دیبچه گلستان»
- ۱۶۷ «مثنوی معنوی - مولانا جلال‌الدین محمد بلخی»
- ۱۶۸ «دیبچه - نای نامه: ماجرای فراق انسان از اصل خود»
- ۱۷۲ «حکایت عاشق شدن پادشاهی بر کنیزکی و خریدن»
- ۱۷۴ «ملاقات پادشاه با آن طبیب الهی که در خواب ...
- ۱۷۵ «بردن پادشاه آن طبیب بر سر بیمار تا حال او را ببیند ...
- ۱۷۶ «خلوت طلبیدن آن ولی از پادشاه جهت دریافت رنج کنیزک ...
- ۱۷۸ «دریافتن آن ولی رنج را و عرض کردن او را پیش پادشاه ...
- ۱۷۸ «فرستادن شاه رسولان به سمرقند به آوردن زرگر ...
- ۱۸۰ «پاسخ کامل به اینکه چرا زرگر کشته شد ...
- ۱۸۲ «گل چینی از غزلیات شمس تبریزی - غزل ۹۰ ...

مقدمه

چند سال قبل وقتی متون (نظم و نثر دوره مشروطیت و معاصر) جزو دروس گروه ادبیات فارسی دانشکده ادبیات دانشگاه تهران در برنامه گنجایده شد، ضرورت نگارش کتابی در این زمینه کاملاً محسوس و مسلم گردید. از این رو وقتی نگارنده این دفتر عهده دار تدریس شعر و ادب پارسی در دوره دبیرستان شد، نخست بر انتخاب جالب و با ارزش و سپس به تنظیم و تدوین آن پرداخت.

مؤلف در آغاز بنا بر مصداق (خواستن، توانستن است) به انتخاب قطعات ارزشمند مشاهیر شاعران عصر قدیم و مشروطیت پرداخت و در این گزینش به مهارت هر گوینده در زمینه خاص شاعری وی توجه نمود و بیشتر قطعات اجتماعی آنان را - جز در برخی موارد - مورد توجه قرار داد. از این رو جای بسیاری از شاعران عصر مشروطیت و معاصر در این دفتر خالی است و این امر اولاً صرفاً به خاطر جلوگیری از کثرت حجم کار و اطاله کلام صورت گرفته: چه بیشتر نظر بر انتخاب آثار جهت تدریس در یک نیم سال تحصیلی بوده است. ثانیاً سعی بر این بوده که در این مجلد آثار شاعران و نویسندگان صاحب سبک و کسانی که شعرشان دارای خصوصیات مشخص است نثلاً شود و البته امید است به هنگام تجدید طبع جبران این نقیصه بشود و آثار دیگر شاعران نیز بدین مجموعه افزوده گردد.

در مورد گویندگان دورهٔ مشروطیت و شاعران در گذشتهٔ عصر ما، تاریخ وفات آنان ملاک تنظیم اوراق این دفتر بوده و در سایر موارد کوشش شده است تنوع موضوع اشعار در تنظیم صفحات کتاب ملاک عمل قرار گیرد. آشنایی با افکار و اندیشه‌های اروپاییان و تأسیس دارالفنون و چاپخانه‌ها و نشر افکار آزادیخواهانه در کتب و روزنامه‌ها و برخی مسائل دیگر موجب بروز نهضت مشروطیت در اوضاع و احوال اجتماعی ایران گردید.

انقلاب مشروطیت ایران نویدبخش آغاز عصر جدیدی در تاریخ حیات سیاسی و اجتماعی ملت ایران بود. قشرهای اجتماع به ویژه طبقات زحمتکش و رنجیده برای احقاق حقوق قانونی خود به پا خاستند و علیه مظالم و ستمگری‌های مستبدین قیام نمودند و در بین راه مخصوصاً کوشش و همراهی برخی روحانیان روشنفکر و آوازه و دیگر رجال ترقی‌خواه قابل تحسین و تقدیر است... برای پیشبرد این نهضت عظیم شاعران و نویسندگان نیز دست به فعالیت زدند و حصول آن را آسان‌تر نمودند. قلم آتشین و بیان دلنشین آنان هماهنگ با صدای تیر و شمشیر مبارزان آزادیخواه صفحات زرین در تاریخ ایران گشوده و بدان زیب و رنگ خاصی بخشیده است، شاعرانی چون ادیب‌الممالک فراهانی، عشقی، عارف قزوینی، فرضی، اشرف‌الدین حسینی دهخدا و شاعرانی از این دست با بیان خویش در فروزان گذاشتن مشعل آزادی تا سرحد فداکاری و جانبازی کوشید و رنج بسیار تحمل کردند، نویسندگانی چون ملک و دهخدا و طالبوف و شیخ احمد روحی و محمد مسعود و جمال‌زاده و دیگر نویسندگان این عصر در بیدار ساختن افکار ایرانیان سهم به سزایی داشتند. ذکر کلیه نام نویسندگان و ترجمان در این مختصر مقدور نیست و احتیاج به تألیف دفتری جداگانه دارد. وقایع شهریور ۱۳۲۰ نیز در اوضاع اجتماعی و ادبی ایران تأثیر عمده‌ای بخشید. شاعران و نویسندگان به

کوشش‌های تازه‌ای همت گماشتند و بر افق‌های وسیع‌تری در عالم شاعری و نویسندگی دست یافتند. کوشش‌های نیما و بویندگان راه او در تغییر سبک شعر و خلق مضامین نو بسیار مؤثر و سودمند افتاد. ارزش و اهمیت بسیاری از آثار منظوم و منثور این دوره آنچنان آشکار و مشهود است که جای هیچ‌گونه بحثی باقی نمی‌گذارد. طبقه‌بندی و نقد کلیه این آثار احتیاج به صرف وقت کافی دارد. او آنجا که چاپ این دفتر مدتی به تأخیر افتاد و ایجاد وقفه شد بدین مقدار بسنده کرد و تنها به نقل گفتار استاد صاحب‌نظر دکتر سادات ناصری مبادرت نمود. در خاتمه بر خود فرض می‌داند که از استاد ارجمند آقای دکتر اسماعیل حاکمی که با حسن‌نیت و دقت خاص در انتخاب بخش‌هایی از کتاب اظهار نظرهای سودمندی کرده‌اند، سپاسگزاری می‌نماد و اضافه می‌نماید استاد گرانقدر آقای دکتر اسماعیل حاکمی در دوران دانشجویی یکی از مشوقان خاص اینجانب بودند، کمال تشکر را دارم.

اژدر کرمی

دبیر دبیرستان‌های تهران، کرج، شاهین‌دژ

۱۳۷۴ تهران